

هۆرامان

گۆفارو هۆرامانی ژماره 10
ساله یه ره مه

هۆرامان

سه رنوسه ر ناسۆ بياره یی

www.hawramannet.tk

Email: assobyari@yahoo.com

گوڤارو هورامانى ژماره 10، ساله‌ى يه‌ره‌مه

لاپه‌ره

بابه‌ت

نووسه‌ر

- 1 ئاسۆ بياره‌يى گرنكى زوانى په‌ى ئەنداميه‌تى جه گرووپه‌نه.....
- 2 باقى سه‌فارى.....ولاتو توؤ ئينه‌ن.....
- 2 ئەرده‌لان عه‌بدو لا.....زوانو هورامى چى دماكوٽ؟.....
- 3 سيامه‌ند هورامى.....ديموكراسى يان دوو كه‌لو سه‌فسه‌ته‌ى؟.....
- 7 ئارام شه‌كيباى (ههورام).....به‌فه‌رمى كردنى يه‌ك زاراهه‌ چى لى ده‌بيته‌وه.....
- 8 مامؤسا بيسارانى.....پايز ئاماوه.....
- 8 رازى ههورامى.....هيووا عه‌لى ره‌مائى.....
- 9 عارف قادرىان - پاوه.....بريوه جه په‌ ندوو باوه.....
- 10 ههورامان عه‌لى توؤفيق.....زوانو هورامى و راگه‌ياندنه.....

کاریگهری زوانی پهی ئەندامیهتی

جه گروهه

دیمانه و سۆسیۆسایکۆلۆژی
ناسۆ بیارهیی 16-5-2008 سوید

بیهی به ئەندامو گروهی یا هه فره ههروه زیوووه مرویی فره چهشن، پرۆسیوهن که تاکه کهس مشوم ویش چهشه بیزوووه و ملی ئانهینه ویش به ئەندام بزانتو یا بشاناسۆ. پهی وئ زانای به ئەندامو گروهی، تاک مشوم سیمبۆلگه لئوه هاوبهشی ویش بدینوووه چهی نا کهسا که بپوهنیشا چهی کهرو. نا بپوهنیه جه راو زمانبو پیهی نامراز یوه به کار ماریۆ. کۆمه لگه فره جار کاریگه ریوه چنسه رهش سهرو تاکیۆ هه من که مشوم تاک ملکه چشا بوپهیش. دهسه لاتو گروهی یان کۆمه لگه می به پاو ژینگه که می فاریۆ، پهی نمونهی گروهی و کۆمه لگه گولانه کی گۆشارشا فره من سهرو تاکیۆ تاکو دلی کۆمه لگه میوه ن که تاک به سانایی مهتاوۆ ویش بیزوووه. پهی نمونهی هه مرامیوه هۆرمانه نه ویش زیاتر به هه موه لاتو مزانتو تاکو شار یوه پیهه سلیمانی، هۆرمانه نه زیاتر کاریگه ری تاکه هه مرامیه کاش ئینا سهروۆ تاکو شارو سلیمانی که خه لکئوه هه مه جۆرش چه نه من. ئی نمونه پهی سۆرانیوه یان کوردی ده فرمکا ته ریچ هه مان و اتا گێرو ویش.

وهرو ئانهی که تاک دلی شاره گۆره کانه یان کۆمه لگه ریوه فره چه شنه کانه مهتاوۆ ویشو سیمبۆله کا زوانه کهش بدینو، مهتاوۆ وسته کایچش یاونونه ناوات. Tomat Shibatani (2004. لا 74) دووپاتیش کهرووه که نه گه ر تاکئوه نامانج و ناواته کا ویش دلی گروهینه یان کۆمه لگه میوه نه نهوینوووه، ناسان نیه من ویش به ئەندام بزانتو و ویش لکه بوۆ پا گروهی. تاک زوان پیهه که ره سه یوه پیوه می به کار ماریۆ پهی ئانهی ویش ئاشنا کهرو. زوانیچ ته نیا وه سی نیه من پهی ئانهی که تاک ویش به ئەندام بزانتو، به لکو مشوم نا زمانه که تاکئوه قسینش په نه کهرو چهی سیمبۆلی زوانو ناگروه پیه هاوته ری بی با. پهی نمونهی فره و هه مرامیه کا زوانو سۆرانی مزانا قسینکه را، به لام وهرو ئانهیه که چیوئ هاوبه شیشا نیه من چهی زارو سۆرانی مهتاو ویشا دلی کۆمه لگه می سۆرانی به بیزاوه. هه مان چیو نیوان سهرو ئاست و نه ته مه کانا، وهرو ئانهی که زوانی عه ره بی و کوردی جیاوازیشا فره و پیهه می یوی نیه من، ناسان نیه من پر دیوه دیالوگی دروست بوۆ به ییشانه، تاکه هه روئ نه ته مه که می ویش به نامۆ مزانا وه موه ره یوۆ.

کاکله باسه کی نانه من که گرنگی زوانی چیشه من پهی ویزانای پیهه تاک یا ئەندام و گروهی یان کۆمه لگه ریوه؟

پیهه سه ره تانه په لم پهی کیشته، که ته نیا زوانزانی وه سی نیه من پهی ئانهی که تاکئوه ویش به ئەندام بزانتو، به لکو مشوم پیوه ری نا گروهیه چهی پیوه ره ریزی دهروونی و کۆمه لایه تی تاکه هه مچوۆرئ با تا کی گروهیوه پا که سا گره دی باوه. چینه شایه من باسه من که هۆرامیوه فره تر هۆرمانه نه زانو کین، چونکو کرلیی نا زوانه می په نه من ماچا که چهی مشوم هۆرمانه هه لسه وو کهوت کهرو.

ولاتو تو نینه من

هۆرامان نۆنلاین

یه که م مانگه و پاییز و سالا هه زار وو یه ره سه دوو هه شتا و په نهی، جه یانه و دو سیوه نه، گۆناروو (سه فه ره) یه چه م په نه که وت. فه سلنامه و (سه فه ری)، به زمانو فارسی، جه تاران هه په ی توریستان چاپ مه کریۆ. ئی شماره شه باسوو یاگه جواری جو ره کانو کوردستانی، هه ر پاسه هه ورامانیش که ره بهی. که نایاگه وه شا په ی توریستان، سه رنج راکیشینی و مه تاوان ساتی جه عۆمرو ویشان به ته ماشاکه ره و نادیمه نا، بذانی سه روو وه ششان بو. په ی نمونه ی، جه ده روو و زریاره یه، سه روو راو باشماخینه، چن یا نیوه شا به شپوه میعماری هه ورامانی، (وشکه که له ک) به توه نی ریکو پیکی وه ش که دینی، که نامیشا نیایی: (ویلاهای گردشگری مرارید). من لی ناگۆنارینه وه نامۆ که گویا: سالا هه زاروو یه ره سه دوو په نجایه کی، شاعیری پایه به رز نه همه دی شاملو، یه ک سالا ی جه شاروو پاوه یه، چه نی هه ورامی زوانه کانو ئاشاریه، مه دو سه روو فیلمه ی وه ش مه که رو به نامی (شهر سنگی). فیلمو (شهر سنگی) جه تیلویز یونو ئیرانی، وه لی شور شینه بلاو مه کریوه. داخی داخام نافیلمه مه فۆتیۆ و هه ورامان جه بیر و پاوه رو و ماموسا و شیعره ی تازی کاک شاملو سه باره ت به فه ره نه گوو پاوه ی مه حرووم و بهی به ش مه وۆ. تا رو یوه ئیمه مانم یادوو کاک نه همه دی شاملوی لی دلیمانه نه، مه مانو و نمه فۆتیۆ.

هه رگیز نمه مرو که سه ی، که نامیش زیننیه به عیشق سه روو که لپوسو دونیا یوه، نویسیان ده وامان. دما و چن مانگه ی که گۆنارو سه فه ریم دیه بهی، که وتانی لی ئی فیکریه که مروئی هه ورامی جه ته وه نی چ که لکئوه ش هۆر گیره ن؟ وه توه نی چ قازانجه یش بیه ن په ی هه ورامیه کان جه هه ورامانه نه؟

هم سئوال از علم خیزد هم جواب همچنانکه خار و گل از آب و خاک کۆمه لاسی هه ورامانی و که سانه ی ته ره مه وو ئی مه سه لی شیکه رانیوه که کۆمه لگامان چه نی پیک

جگه چالیشا ، گۆرانی وههلبهستی فۆلکلۆری جه ناوچهکهنی ، فره و ملی کۆت. و ملی دمای نانهی که نهی دووه میرنشینه نهمهنی ، ئیتر زوانو هۆرامی بهتهمامی کۆت دماوه. جه باشوورو کوردستانی (کوردستانو عیراقی) ، حکومهتو شیخ مهحمودی پیلا بی ، ئینهشی بی بههۆ نانهی ، که زوانی رسمی و نهدهبی ، بوونه زوانو سۆرانی بهتاییهت شیوه زارو سلیمانی. ئانه ماؤ سهدهسالابوونه ، که کوردی عیراقی ههلو ئانیشه پهی رهمسان ، که به زوانو ئهئیش بووان و بنیسوونه . جه سال 1970 وه زوانی کوردی (سۆرانی) بیهن به رسمی . و ملی زوانو هۆرامی بهگرد شیویو کۆتهن دماوه. تارادیوی ترسناکیش ، خهریکا جه ناوچهوونه. دیاره دهسهلاتو سیاسی کوردی ، که بهگرد شیویو هۆکاری سههرکی بیهن ، چی دماکۆتهی زوانههی هۆرامی . جگه جه دهسهلاتی سیاسی کوردی ، رۆشنیبری سۆرانیش ، رۆلوی فره خراپشا بیهن ، جه پهراویزخستهی زوانو هۆرامی . ههروهها جهنگه فرهکی ، که ناوچه هۆرامی بهوشو دینی. و ملی مهبوو خهم ساردی ووشما جه ویریشوونه. پهی نمونهی ، ههچ کاتیو رۆشنیبری هۆرامانی ، یان سیاسیهکی هۆرامانی ، داواشا نهکردهن ، که زوانو هۆرامی بوونه زوانو وانهی و نیستهی . بگره ههچ کاتیو زوانو هۆرامی نهبیهن بهمهههستو ، چینو سیاسی و رۆشنیبری هۆرامانی . پهی نمونهی یوو پسه یانو مامۆستا مهلا کهریمی مودهرسی و کورهکیش ، که خزمهتیوی فرشا به نهدهبو سۆرانی کهردهن ، کهچی ههچ کاتیو پرسو زوانو هۆرامیشا لاوه گرنگ نهبیهن .

نهی ناروو مشوو چیش کهرمینه؟

ئیمه و ملی گردچیوینن ، مشو دهسهلاتو سیاسی کوردی ، قهناعت پنه کهرمینه ، که مشونه زوانو هۆرامی ، زوانو نیسته ووانای بوونه . وه مشو چهنی یارمتهی به گهشهکهردهی زوانو سۆرانی ملانه ، مشو بهههمان شیویش یارمتهی گهشهسهنهی زوانو هۆرامی دانن. جگه چانیشه ، مشو رۆشنیبری نووسهری هۆرامانی ، هۆل دانن ، به زوانو هۆرامی کتیب و نامیلکهو وتار بنیسانن . چونکه گهر ئی زوانه پنهش نهئیسمینن ، ئانه زوانه کهما مروونه . چونکه یو جه هۆکارو مهنههی ههر زوانیوی ئانهی ، که بوونه زوانو نیستهی . جه ههمان کاتیشهی ، مشونه ئیمه ، فرههنگیو پهی زوانو هۆرامی بنییمیره. پهینهی زوانهکهی پاریزنونن. مشو هۆل دهیمی ، که کتیبی سهرو ریزمانو هۆرامی بنییمیره ، پهینهی جه رووی ریزمانیو ههله نهکرمینن . بهداخو ههتاوهکو ناروش ههچ کتیبیو چامنهما نیا. جه کۆتایهنی هیوادارنا ، بهگردیماره هۆل دیمینه ، که نهی گۆفاره بهلاینو کهمیو ، مانگانن بهرشوونه . وههۆل دیمئ ، جه کوردستانهئ وهلاش کهرمیوه. هیوادارنا که گردیماره فره ناگادارو نهی مهسهله حساسهیی بییمینه ، نئلا زوانهکهما جه کیس مشونن .

ئامان؟ و چه نئ هه ورامی زوانه کئ لئ ناتاش وو که مه رینه یاگه گیرئ بیه نئ؟ بیشه ک رۆیوه جه رۆان، سه رده مه ی فره زوونه، ئاسه رده مه که فیکروو خه یالمان برکه رۆ، که سانه ی پاشان نیان لئ ئی ناوچه به که نیسه به هه ورامان، مه شهووربیه ن. سیروان هه ورامانش که رده ن به دوی به شی: به شی به که م که مه شهووره ن به هه ورامانو لهونی، که شاروو پاوه ی لیراسه شه نوو، جوانرۆ و روانسه رو نودشه و نه وسوده و بانیکانوو ته وئی و بیاری و ده گاکي و ده وروویه ری تایاوو هه له بجه ی مه گیرووه.

زوانو هۆرامی چی دماکۆت؟

نهردهلان عهدوللا

نهلمان

زوانو هۆرامی که کۆنترین شیوهزارو زوانو کوردیهن ، زوانو ئافیسناو یارسانیا. زوانو کهله شاعیرا (بیسارانی ، مهولهوی، خانای قوبادی، مهستورمخانم) یا ئی زوانه ماؤ سهدا سالیوی بوونه ، خهریکا به شینهی بهرمو نهمای بلوونه. دیاره فره هۆکاری ههنئ ، که پاسشه کهردهن ، نهی زوانه مزنه ، بهرمو نهمای بلوونه. من چیهگنه هۆلمۆنه ، که چن هۆکاریو دیاری کهروونه. جهههمان وهختیشهئ ، قسو ووم سهرو نهی بابته گرنگهی کهروونه. دیاره زوان بهگشتی ، هۆیا پهی گهیاندن و ئاشناکهردهی ، مرۆفهکا چهنی پهکتری . فرۆ زانایا سۆسیؤلۆژیا ، ئینا جا باومهنئ ، که زوان جگه له ههمانو گهیاندن و ئاشناکهردهی مرۆفهکا بهیهکتری ، ههمانیه تهرمش ههنئ ، که ئالیش زوان بیهن به بهردوبناغو ناسنامۆ نهتهواپهتی میلهتهکا جیهانی . ههرپۆچی زوان و دهسهلاتی سیاسی پهیهوندیوی فره گۆرشا ئینا پئوهئ. زوان یهری فاکتهری سههرکی بانه هۆ نانهی ، که و ملی گنونه. پهکهم ، دهسهلاتو سیاسی . دووم ، بازارگانی و دهسهلاتو ئابووری، نووسهرو نهدهبی، واته زوانی نهدهبی . هۆرامان که کۆنترین یاگوو کوردستانیهئ ، ماناش ئانهی که یاگوو کۆنترین دهسهلاتو سیاسی بیهن . ههر جه هۆرامانهئ چن حاکم و فرهمانهواپش بیئ. و ملی بهداخو که ئیمه ههچ زانیاریوی فرهما نیا سهرو ئا فرهمانهواپا ، کهحوکمو هۆرامانیشا کهردهن . و ملی دووی فرهمانهواپی رۆلو سههرمهکیشا بیهن جه هۆرامانهئ . پهکهم میرنشینو نهردهلانی ، دووم میرنشینو جافسانی. نهی دووه میرنشینه ، پاسشا کهردهن ، کهزوانو هۆرامی ، تاماویوی فره زوانو رسمی و نهدهبی ناوچهکهی بوونه. ههر چه سهردهموو نهی دووه میرنشینهی ، چنلین شاعیری گۆری هورکۆتی. چانیشا (مهولهوی ، بیسارانی ، مهستورمخانم ، خانای قوبادی) .

جنگ نیو و گاهن رهنگی دین و مزهه بیسا دری و نه. جنگی ئی سهردهمه تازاچه هر جنگی بهرژمهندیانی که به نامی جنگا عهرمب و کوردی و ترک و عهرمی و... رهنگ ئامیزی کریا. خاؤنی بهرژمهندیه تاییهتانی که جنگهکا منیاوه و نه لاشیو کهرتا به نامی جنگا زوانا و کولتوره جیاوازا نههشا پرا و نهامیشا بنیا، یانی ئانه کولتورهکی نیهنی که گزیا، بهلکوو بی بهش کهردهی بازوی و زال کهردهی بریویا که کووکه منیووه. بهرژمهندی بازوی جه ئیسانهکان که سهاریو کیشهو کولتوره منویسو و ماروش سهروو شانوی.

مهردموو کوردی جه عیراق و ترکیهه پیسه کوردا جه دهسهلاتهه را مهدا و توشی کیشاشا کهر. جه ئیرانهه ههرچند زوانه کوردیهکی چینی زوانو دهسهلاتی یانی فارسی جه یهک خانهؤادهنی، ههر گناهه چیروو گوشاری و جه پالوو مهزههسی جیاکاریهه بی بهشی کریا. مهسهلی کیسههینه و کولتورهکی بههانی. ته لاش پهی گرتیهی ههر دهسهلاتیوی بهرژمهندیوش ئینا پهشتیو. بهشی فره بهردهی و بی بهش کهردهیا که که ههز به بیوره بهیهی کال کهروه و مهیل به جیایی مارو وهر.

کوردستانهه زوان و مهزهه جوراو جورهکی کوردی، چا سهردهمانه که گرد چوون یهک بی بهشی بیینی، تاوانشا پالوو یویههه بژیوا و یهکیهتیشا پارینا. بهلام ئیسه ئانا چیروو چهترمو ناسیونالزموو کوردی ویشههه ئی یهکیهتیه ههر رو سهه خهجهریش گنا.

ئی ناسیونالیزموو کوردیچه ههر پیسه گردوو ناسیونالیزموو دنیای تهنیا مهنتقوو زوری مشناسو. ههر لیو دهسش بلو مل مارو و چاگههچ زورش نهی ههر جه دورو لونگ فره مدو و مل جه مووی باریکتر مینه میدان. ئانا وینمی ئارو چوون بادینانهه چارهو دهسهلاتیوی سیاسی وینو، شانیش پهی زوانی کرمانجی شلی کهردنی و چا بارو بیجگه جه نقه نقیوی لاوازی ورتش چو نم.

ههر پاسه ههیهتی ترکیهه و ئوروپای ههنداو ترکمان، ئاسووری، کهلدانی و نهرمهههکا، ماساوی کهر و ئاوانسی مدو. ئینیشه گرد به نهتهوی جیاکاری نیینیره و زمینهه جیایی سهواش پهی رازنینی. کهچی وهرهوهرو مهردموو، دل گهرم و به داخو پهراکهندهو،

فره دورا تا بناوا چینی ئیمه چیرو یهکانیوی سیاسیههه گلیری باوه. ئهچی ههن که بههرتی فاشیستی شو عهرمو یهک نهتهوه یهک زوانی ویش مرمانو. یانی به پاو ئی شو عاری یو مشیو ترکهکا و نهرمهههکا کوردستانی جه کوردستانی بهیسهه بهری کهر و وهرموو نهوهگیلانی کورد زوانهکا خوراسانی وینو. فاشیستهکی ئیتالیا یی به رابهری موسولینی که ئی شو عاریشا گرتی بی دهمو، سهروو نزیکایهتی زوانی داواو بهشیو جه کشرورو سویسی کهرینی و ههم زهمان وهرموو شار بهدر کهردهی بهشیو جه مهردموو ئیتالیا یی وینینی.

ئهمریکا که ئارو یو جه دهسهلات داره ههره گورهکا دنیایا، بهش بهشا سهروو زیاتهر جه پهنا ئهیهالهتاره و یهکیهتی ئهیهالهتاره ئهمریکایش ماچا. چی دلی ئهیهالهتانه به دهیان زوانی ههنی و کهسهچ تاریفی ئهیهالهتیوی سهروو زوانی مهکهرو. چینی و ئوروپایی ئهمریکای گرد ههر نهتهوه ئهمریکای مژماریا. کهسیو جه وه لاتیونهه پیدا بو، شناسنامهو نا وه لاتیوهه گپرو، ههر چا گوره بو، بلومهرسهه، ههرمانه کهر و سهروازی کهر، سکات (مالیات) بدو، قهرار بو ههر چاپچ مرو و به خاک بسپاریو ماتوول ویش گهرهکش بو، ئیتر چی مشیو به یو جه نهتهوهو نا وه لاتیوهه نهژماریو؟

کهی به چینی وانای و به چینی ماملهکهردهی جه ئهمریکانه زهرهش پهی زوان و نهتهوهو ئهمریکای ههن؟ ئه پاسه بیی مهشیی نهتهوهو سویسی ههر زوو چیخ و چه لاش هورشنیی. کهی به کوردی وانای جه سویدهه نهتهوهو سویدی هورشانووه؟ ئی فهرمایشی چ بنهمنیهه هههشا ههه؟

ئیرنیست گیلنیر، فیلسوف و ئینسان شناسی نامدار، جه کتیوو ناسیونالیزم و...*2 جه وهش بهیهی نهتهوههینهه باسوو دوی ئیلیمینتا کهر، یهکهه کولتور و دوهم ههز. جه ههمان کاتیچهه ماچو که ئیلیمینتوو کولتورهکهی مشیو به پاریز نزیکش بیو و زیاتهر گرنگی به ئیلیمینتوو ههزهکهی مدو.

ئیهه با به وهرهههه گرتیهی ئی تاریفا بزانی کوردستانههه چیش به چیشا.

تاریخوو مهنتقهه ئیمههچ ههر پیسه تاریخوو یهگهکاتهروو دنیای نیشانهه مدو که جنگهکی جه ههر دورانیونهه بهرژمهندیوی تاییهت پهشتیشاوه بیهن. جه وهردههه بهرژمهندی دهسهلات دارا خیل و تاییفا بی که

ھۆرامانىيۇ گۇرد پېچىيۇ مدو ۋەنە تا نا مەردمىيە جە مافە سەرتايى و سىرتىھىكا وىش بى بەش كەرو.

مەردموو ھۆرامانى كە مەشوررا كاغەزى چەرمە موانوۋە.

ماچو قسى ھەزارنە و يۈەشا بەكارنە. ئى گۇرد زىك زاك لۋايە و ئى گۇرد ناسمان و رىسمان چىنەيە پەي ئانەينە كە نا تاكە قسى نەكرو. نا قسىچە ئانەينە كە زۋانى ھۆرامى نەوشا و ملای ملو تا فۆتتو. كومەل ناسى و زۋان ناسى و كارشناسى ئى بواریە ماچا زۋان پەي ئانەيە نەفۆتتو مشبو؛ بە رەسمىت بشناسىش، ھەرمەنەش پەنە كەرى، مەدرەسەنە پەنەش بوانى، بە ئالترناتىۋو زۋانى ئىدارى بىنەيشەرە، مىدىكانە بەرش ۋزى، روزنامى و گوۋارېش پەنە بەر كەرى، فىلمېش پەنە وشى كەرى، تەرجىمېش پەنە كەرى و...

ئى را لارى كە ناسيوناليزموو كوردى ئارو گرتىنە ۋەر، رومو دەگاۋ يەكەيتى نەنە. نە ۋەلېنىش ياۋىنى ۋەرۆ و نەئىدېشاچ مياۋنو. مەكرو ۋەرتەرى بەشبو جە مەردمى دەي ملو بەشبو تەرىرە و تەمادارىچ بى، بەشى بەش وريا بە دەسە ۋلېۋ بزىونە ديارت و دەس وەشىت ۋەنە كەرو. بە يەكەيتى يەكەيتى، يەكەيتى مەكرو. يەكەيتى ئەبزارى وىش ھەنىش و مشبو بە كار بەيا. مەكرو رو تا ۋېرەگا كلۆكى حەز بە يەكەيتى كۆى و تەمادار بى كەس مياچەما ناروۋە يو. چىچ راي دروسە ھەر بەرخوردى دېموكراتىك و بەراپەرا. نەك بە دووكلوۋو سەفسەتەي ۋەرمچەم لىل كەردەي و وى لاداي جە راسى.

10-03-2008

ئەۋىست پى گۇردە وى لادايە مەكرو. ئىنە قسى نا كەسانە كە شاگردهكېشا ئارو جە كوردستانە دوكتەر و ماستەرىشا ماچا. ئى قسى، ئىمە وەشە نەكەردىنە. ئىنى ھەرزوۋن ھەنە و مەردموو روشنوۋ دىنېاش پەنە ئاموزش مدرو.

*1- نامەكەو جەمىيۇ جە ھۆرامى زۋانا و... ئىنا جە پەلئانە www.hawraman.com يەنە

ئىنسان تارىخ مەگىلنوۋە پەي ئانەيە ھەكايەتېش كەردى با. تارىخ پۆكەي مئۇسىو و گىلېوۋە تا مەردم ھەلى ۋەرىناش دووبارى نەكەروۋە. دەردى ئاروى دەرمانى ئاروېنىشا گەرمەكېنى. دەموو ئەسپەكەي كرىانو و ددانېش ديارىنى و ئىتر لازم مەكرو يو جە بەيازە كوناە گىلو پەي ئانەيە بزانو ئەسپى چىد ددانېش ھەنى.

*2- تەرجەمە ئى مەتئەببە جە پەلئانە ھۆرامانىنە، جە روچنەنە و بە نامى ناسيون يو ھەن

ئىنە قسى سەردەمىنە و ماچو: ھەلەن و نا مروۋانەن و نارېك و نا دەستووريا، ئەر بېۋ جە مەدرەسەكا تەۋىلى و بيارىنە زۋانىۋتەر گنو ۋەلى زۋانو ھۆرامى. راس و دروسى ئى قسى مشبو جە دانتشاگا گۆرەكا ئوروپاينە پەيش گىلى. ئى قسى يو جە بەيازە كوناە مەبىزو شو. تارىخو مافو مروفى فرە كوناە نيا. چىۋى سەردەميا و ئەۋىسا ھەر پاسە كە ھەن بەرخوردش پەنە كەرى.

ناسيوناليزموو كوردى فرە حەز كەرو وىش بە دېموكرات بىئورە، دەي دېموكراسى يانى ئىنە، يانى مەدرەسەي ھۆرامىانە جە ھۆرامانەنە.

تا وىتە جە سايتو بىساران و ھۆرامانى ۋەرگىريان.

ھۆرامان ھەردەم قەلاو مەنەيى كورد و
كوردستانى بىەن، ئانەي گەرەكشا زوانى ھۆرامى
نازۆ با سەرەو وىش بدۆ پا تاشارە. گۆفارۆ ھۆرامانى

به فهرمی کردنی یه ک زاراه چی لی

ده بیته وه..؟

hawrami@gmail.com

نارام شه کیبایی (ههورام

له کۆمهڵگای کورد هواریدا چهند زاراهویی و چهند زارۆچکایی شتیکی ئاساییه، زۆر دهگمهنه نهگهر دانیشتووانی دوو گۆندی تهئیشت یهک به یهک زارۆچکه قسه بکهن، ههر له دوو، سهی دۆخی ریزمانی دا جیاوازییان ههیه.

کوردی خاوهنی چهندین زاراهویه؛ کرمانجی، ههورامی، کهلهۆری و فهیلی، سۆرانی، زازاکی و لهکی. ئهم چهند زاراهویییه لهم چهند سالهدا بووه به تهوهری باس و بۆچوونه زمانهوانییهکان، و تهئانهت کهسایهتییه هونهری و سیاسییهکانیش لهم بارهوه بۆچوون و رای خۆیان دهربریهوه. و ههر وهها که دهزانین لهم بارهوه بۆچوون و باوهری جیاچیا ههیه. ههندئ به شتیکی مهترسیدار نهژماری دهکهن و وههای لی دهنوارن که له داهاتوودا ئهو چهند زاراهو (زمان)یییه دهبیته هۆی دابهشبوونی کورد و جودابوونهوه

ئهم چهند زاراهویییه دهنوانیت ببیت هۆی لیکترازی کوردهکان، بهلام ئهمه دهگهرتیهوه بۆ شتیاوی رووبهروبوونهوهی ئیمه لهگهڵ ئهم دۆخه. ئیمه چ بمانهویت و چ نمانهویت ئهم چهند زارییه له نیوانمان بلاوه. ناکریت که به ههموو وێژهرانی دی زاراهوکان بلین که ئیتر دهستبهرداری زاراهوکهی خۆیان بن، و به زاراهویهکتر بناخاوینین. و نهگهر تهنها له سهدا یهکی بوێژهرانی زاراهویهک له پیناو پاراستنی زاراهوکهیان سووربن، ئهوه به واتای مانهوهی ئهو زاراهویه دیت له کۆمهڵگادا. ههر وهها پاراستن و ناخاوتن به زمانی زگمگی خۆی مافی ههموو کهسهکه و ئیمه ناتوانین بهکێک له سههرهکترین مافهکانی بییهش بکهین، نهگهر نا جیاوازی ئیمه لهگهڵ ناتوورکییهکان چیه؟ . له لایهکترهوه ئیمه به راستی کام زاراهو ههلبێژیرین بۆ ئهوهی ببیته زاراهوی فهرمی؟ بهراستی بۆ ههورامی زمانیک، ههچ جیاوازییهک وههای نییه که نایا زمانی فارسی له سههری کۆمهڵگای زال بیت یان زمانی کوردی سۆرانی، ئهوهی نهبیت که ئهمیان کوردییه و بهس. تهئانهت زۆروویژی برا له بیگانهکان ئالۆزتر و گرانتره. و له ههر دوو دۆخدا دهبیته هۆی فهوتانی ئهو زاره. به ههر شتیاویک که لی دهنوارین ههلبێژاردنی زاراهو یان زاراوانیک و ئاورنهدهنهوه له دی زاراهوکان رۆخساریکی ناشیرینی ههیه و دهبیته هۆی رووبهروبوونهوهی زاراهوکان و ناخاوینههرمکانیان و دژایهتی ناخاوینههرانی دی زارهکان له ناستی زاریکتر. شتیکی که له ههندئ شوینی جیهان بووه به هۆی لیکترازان و شههر. ههر وهها که

دهست پێ کردنی شههری دوومه جیهانی ههتا رادهیهک ناسهواری زمانی تیداوو. (کۆمهڵناسی زمان، م.باطنی، له لایهن نارام شهکیباییهوه کراوه کوردی سۆرانی).

نیستا له لایهکترهوه بهو چهند زارییه بنوارین، ئیمه دهنوانین زاریک وهک زاری ناوچی ههلبێژیرین و دی زاراهوکانیش بی بهش نهکهین له زانست و دهسهلات. و ناشتی و تهبابی بخهینه نیوان ناخاوینههرانی زاراهوکان. بهمه ئیمه دهنوانین بهرگری بکهین له لیکترازان و جودابوونهوه، نهگهر ئیمه کوردین و ههموو زاراهوکان و ناخاوینههراکانیانی به کورد دهزانین، نابیت نهوان له دهستکهوتهکان بی بهش بکهین ئهو شته دهبیته هۆی لیکترازان کاتیکی کهلهۆر یان ههورامیهک ههست بکات بهمه که له کۆمهڵگای کوردهواریدا وهک زمانیکی بیانی و مهترسیدار بۆ کوردهواری، به زمان و زاراهوکهی دهنوارن، نهوا وردهورده دهبیته هۆی به جودا زانیی خۆی له کۆمهڵگاکهدا و دهبیته هۆی پارچهپارچه بوونی کورد. کاتیکی کرمانجیک که گههرترین زاراهوی کوردییه، له ژماری ناخاوینههرهوه، وا ههست بکات که زمان و زاراهوکهی له کۆمهڵگادا وهک زاریکی پهست و خوار ههلسووکهوتی لهگهڵ دهکریت، زۆر ئاساییه نهگهر خۆی به یهکێک لهو کۆمهڵگا نهناسیت، چون کۆمهڵگا ئهو به تاکیکی کۆمهڵگاکه نانسیت. ئیمه له جی ئهوه زاراهوکان رووبهرووی یهک بکهینهوه، با پیکهوه ژیان بخهینه نیوانیان، با سۆرانییهک باوهری بهمه بیت که نهونده ئهو مافی ههیه به زاراهوی خۆی بناخاوینیت، کرمانج و ههورامی و کهلهۆر و زازایهکیش مافیان ههیه. و لاته چهند زمان و جووت زمانهکانی جیهان کهم نین، ههر نیستا عراقی فدرال جووت زمانه، و لاتی ئافریقای باشوور که یهکێک له و لاته پینشکهوتووهکانی ئافریقایه نزیکه 11 زمانی فهرمی ههیه و تهنها ناوی یهکێکیان "ئافریکانس"ه، و ههچ لیکترازانیک نییه و ئیمه ههموو زاراهوکان وهک زاراهویهکی کوردی و ههمومان خۆمان به کورد دهزانین. و لاتی سوپسرا و لاتیکی 4 زمانییه، کانادا و لاتیکی جووت زمانییه، له روسیهدا نزیکه 30 زمانی ناوچهیی فهرمی ههس. با ئیمهیش وهک و لاتی روسیه یهکێک له زارهکان وهک زاری فهرمی بناسینین، و له ههر ناوچهیهک زاریکتریش به زاری زانستی و پهروهرده و حوکمی بناسریت، له ههوراماندا ههورامی، له ناوچه کهلهۆر و فهیلی نشینهکان کهلهۆری و فهیلی، و له ناوچه کرمانجییهکانیش کرمانجی. نایا ئهمه دهبیته هۆی لیکترازان؟

شتیکتر که پێویسته بزانی تاک زمانی نابیت هۆی یهکگرتن و لیکنهترازان، نهگهر سههری جیهانی عهرب بکهین یان سههری بارودۆخی کوربای باکوور و باشوور بهمه دهگهین (بنواره): چهند زمانی شههر و پیکادان، یهک زمانی ناشتی و هیمنی، نارام شهکیبایی (2007). ئیتر به

جه سايتو بيساران و هۆرامانيؤ

رازى هۆراميه ((ئهرى دهى ئهرى))

نوسهر:هيو اهلى رهمائى

بيانوروى نهمه كه چهند زارى دهبيته هوى جودا بوونهوى
گهلى كورد و پارچه پارچه بوونى، لهمه زياتر خوتان
ماندوو مهكمن. ئهوى كارهى ئيوه كورد پارچه پارچه دهكات،
نهك چهند زارى.

ئى بابته جه ههورامانتوو وه رگيريان
<http://www.hawramanno.net>

پاييز ناماوه (مامؤسا بيساراني)

پاييز ناماوه پاييز ناماوه
ياران نهو پاييز جه نو ناماوه
بوئبوؤل پهرى گؤل مات و داماوه
عاشقان سهوداى دهروون تاماوه
قافلئى سووهيل زيا جه يهمهن
كهردهوه سى وهنگ تهمامى چه مهن
طه بهق طه بهق ههور سىاى دوودى تهم
نهدا سهرزهمين به شىلاوى چه م
بيان بوينان دهردهدارى دهره
خهزانى ضايف زه عفرانى زهره
وهشله به خهزان پهى وئش مهبؤ زهره
ئهو جه واڤه وئش من جه تاو دهره

ئى هۆنراوى جه سايتو بيساران و هۆرامانيؤ

وه رگيرتته

<http://www.besaran.blogfa.com>

هيو بيساراني دهسئت و شئيا. گؤقارو هۆرامانى

زه مانؤ زوى پيايه بيهن جه ده گاو
بيسارانينه به نامى ((حهمه كهريمؤ
گؤلهى)) كه خصلت هايه علاحتدئش
بيئى. ئى پيا بابايه بيهن تووره به لام
پالؤ ئانهيره كه تووره بيهن شوخى
هايه چش كه ردئى كه به قهولؤ كوردى
وئما سه ره ههرينش ئوردن خوهى وه
ئى دوه خصلته بيهن هؤ ئانهيه كه
مهردم وه شش بهى چه نهش. من
چيگه نه يو جه داستانه كاو ئى پيايه
مه گيلنوو په يتا:
ماچا رويه كاكه حهمه كهريم ده مهو
ونره گه وه پيسه و باقى مهردمى وه رؤ
ده گهينه چهنى يرئ جه ره فيقه كاش
جه موه بيه نوو قسه وئمانئشا كه ردئى.
لى ئى ره فيقانه يهك توو پر يو شا
هؤرميزوو وه ماچؤ: كاكه حهمه كهريم
من سواليه م هه نه جه جه نابوو چه ز
مه كه روو جواوه كهش جه زوانؤ وئتوه
بزنه و !!! كاكه حهمه كهريم چ تۆزبه
مه ندرؤوه و ماچؤ فه رماوه سواله كيؤ
په رسه نه گهر زانام هه نا خزمه تته نه !
كابراچ ماچؤ: ئهرى كاكه حهمه كهريم
من ده مؤ مهردميوه زنه و ته نم كه ماچا
ههر وه ختبه جه نابؤ جه جواو كه سيه نه
واتؤ ((ئهرى دهى ئهرى)) ئيتر ئانه
خهريكه نى بابيهش به رمارى ! ئايا ئينه
راسه ن ؟!
كاكه حهمه كهريم چ وئش ليؤ
نمه كه روئيو سه رؤ وئش جه جواو
كابراينه ماچؤ ((ئهرى دهى ئهرى)).
كابراچ هه رياسه يا يهك هؤ هؤز زابيوه
يهك گل مه نيشؤره و ئيتر هيج نماچؤ.

عارف قادريان - پاوه

به شو به كه مې

كان بوو رۆ و رۆ سه ختوو ره شه كانش ناسان بنبو په شته و سه ره يش مه شيو وه نه بوورتي و قوليش وه نه هور

مالئو كلاشيش په ي هور كيشو تا بتاؤو جه جوروو ژباوو، جه په ندوو مه ته لوو جه باوه روو وه لینه كان كه لك گيران.

په ندوو مه ته لوو باوه روو هه ر كۆمه ليوه پسه نه نايين وه پاك و رۆشني كه جوروو مامه له كه رده ي ناكۆمه ليه چه ني روزگاري سه نمائۆ. ئي په ندوو مه ته له كۆني په ي به ره ي دمايني وه رووپاو ناكۆمه ليه يوؤ رۆشن مه كه رۆ ده سش مه گيروو مه گيلنوش به ته ماموو بنج و بناوانوو تاريكايي وه لينانه ره و نمازۆ نه وه ي تازه فره ته ر تووشوو گيروو گرفتي به ي و فيرشان مه كه رۆ كه رايوه راس ته روو رۆشن ته ربه ي وپشان هور و چنان. دياره ن نه ته وه و كه لي هوشيار نانه نه كه جه ويه رده و وئيش په ند گيروو وپشان جه راهه له ته كانوو ره سمه ناحه زوو قيزه ونه كان لادان و جوريوه چه ني رۆزگاري هورزاوشت كه ران كه شايانوو دنياي تازيوو نارۆيي بو.

هه ر پاسه ورد گيلايوو وه ردوو وه ركۆت كه رده ي خه رمانوو فولكلوروو نه ته وه يي و هور و چنيه ي دانه رۆ شنو بريقه داره كانوو و كه رده يشان دلخ (مانئ نارۆ و زنده گي) پسه نه توشئ وه په ي راو زنده گي سه واي. لايوه ته ريچه ره كه ته ماشا كه رم زوانه كونه كه و ئيمه لوان چيروو كاريگه ري زوانه ده و له مه ن ته ره كانوو ئي جه هانيه و بريوه يچش چيرو ته پ و توزوو روزگاريه نه پۆزيانوو كم بيه ن جا نه ر كوسه روو شان و چيني ناروبي نه ته وه يه ن كه وردوو قوول وه به ده ره تا نيوه فره بگيلؤ دلئ به تابوه ت كۆره دگا كانه ره و به خه له و ريش چه رمه كانوو وئوو فه قيبانه و پۆپ چه رمه كان به وردئ بووشكئو و ناپه ندوو مه ته لوو باوه ره كۆنانه به ر باو رۆو توزوو گه رده كه شان بته كتنوو بووزوشانو بوومه و وپشانه ره جاسه ر جه نو بووزوشان دلئ مه يدانوو نه ده بوو جه ماوه ري.

نه من چينه به نۆگه و ويم هه ر چن مه زانوو دبرم كه رده نوو پسه كه سيوه جه وه رمه نه هورزو و گه ره كش بو په ل په ل كارپوه كه رۆو كه وپتان مه زاندي ناكاره كارپوه په سه ن د نيه ن. ره نكه ن په نه م بخوه يدي و سه ره م په ي بله قندئ ويوو كالآ وه م وه نه گير دئ.

چن دانپوه په ندو باوه رئ هه وراميي كه وه ختوو وپشان هه ورامانه نه باوي بئني به لام نيسه كه م كه س جه وير شه نه مه ني ني مه و زوو وه روو ده سوو شمه ي نازيزي و ته ماداره نان كه كه ممان به فره بزاندپو چه نه مان قه بوول كه ردي چوون هه ر نه نده مان چه نه مه ي «چيش كه روو كه ديارى شوانه ي هاله كۆكيه نه. جه سايتو

پاوه نئيؤو و مرگيران <http://www.paveh.net>

ناماژه: نه من ئي وتارمه تابوه تي به زاراوه و مه ردموو شاروو پاوه ي نويسه ن، ئي زاراوه يچه چه ني زاراوه كانوو ته روو هه وراماني سووكه له جياوازيي وه ش هه ن هه رپاسه كه هه ر زاراويوه چه ني نه و زاراوه كان جه گرد زوانپوه نه هه نش. داوا كاره تان باوه ختوو وه نه و ئي وتاريه ورديش بيزيوه.

نموونپوه چيا جياوازيه په په ي واته و (مه زانوو) ي: مه زانوو جه پاوه نه به ماناو (نه زانم) ي مه ي، به لام جه ياكاني ته ره نه به ماناو (نازانم) ي مه ي. چن واتئ ته ر پسه: مه سانوو (نه كرم) - مه وينوو (نه بينم) مه لوورنؤ (نه لووريني) - مه و ره شوو (نه فروشم) و هنت....

كه جه زاراوه ي هه ورامي ده وروو به روو پاوه به نه جيايي (نه) ي (ئا) به كار مه لو.

زانايي و ناگدار بيه ي جه هورزاو نشت و هه رمانوو نه ريته جوراوجوره كي وه ليناوو هه ر نه ته و يوه په ي چينه دماينه كانوو ئانه ته وه يه كه دلش په ي سه ربه رزي و سه ر فه رازي نه ته وه كه يش مه دو وه نه ره نكه ن جه نانه وشه وئيش فره ته ر بيزؤ.

فره مان نه ژنه ويه ن كه مواچان ويه رده و هه ر ملله تيوه پيسه نه چراويوه رۆشني په ي راو ژباووو چينه كانوو ناينده ي. چوونكه به ورد بيه ي و قووله ره بيه ي ئانه يه كه چينه وه لينه كي هه ر كۆمه ليوه چه ني ژباويي و كام راشان په ي ژباوو وپشان هور و چيني نه، نه ته وه ي دماته ر مه تاؤو رايوه راست ته روو رۆشن ته ره جه زنده گي شه نه په ي وپشوو په ي دماو وئيش بيزؤ وه.

دياره ن جوروو ژباوو هه ر كۆمه ليوه چ نيسه وچ وه لينه په ره ن جه رۆي تالئ و شيريني، په ره ن جه هه لسوو كه وت، په ره ن جه نانوميدي و ئوميد، رۆي ره شي و رۆي وه شي فرئ شان ره دئ كه رديني.

فره جار رايوه راسه و ريكه شان په ي وپشان هور و چينينه و باواني به ئاوتوو ناره زوو وپشان، تامي شيرينوو زندگي شان چه شته ن وه فره جاريچ راي ناراسه و هه له ته شان په ي وپشان گرتينه وه ر چه قانيئ لي نه گبه تيو دووچاروو ته نگوو چه له مه و چه رمه سه ري بينئ.

وردببه ي جه هورزا و نشت و رۆزگاري تال و شيرينوو چينه وه لينه كان و نه وه بي سه ي بنه ره توو بنه ماونا تالوو شيرينيه يه پسه نه مه دره سيوه كه زانباري و ناگداري مه دپا نه ته وه يه. نه ته وه ي تازه نه گه ر گه ره كش بو جه ريبازوو ژباويشه نه سه ره وكوه سه خته

زمانو هورامی و راگه یاندنه کوردیهکا

ئارۆی

هورامان علی توفیق

ئیمه ی هورامی که به شیوه می جه زمانی کوردی و گرکاتی و بما به بنه میوه بنه رتی و کۆن و ئی زمانه یه زانان و بهرده وام هورامان و ناوچه کهش قه لیوه بیبه پهی پاراسته ی کلتورو ره سه نایه تی و هونه رو ئه ده بیات و نه ته وایه تی کوردی .. وهختی هورامان زمانیه گه رموو ئه ده بیاتی کوردی بیبه و زمان شیعو په خشان و هونه ری بیبه .. چی گه نه پیویست پانه ی مه کهرو که باس جه هورامان و ناوچه که یو خه لکه که یه کرمی یان خاسه و قوربانیه کا ئی ناوچه یه جاریتهر باسکه رمیوه چونکه ئانه ی که ریان ئه رکچی میژوی بیبه و واجبی سه رشانی بیبه .. ئانه ی گرنگا و مشو زامیش ئانه که ئارۆ ئی زمانه به ره و نه مایی و کهم بیه وه ملو .. که مشوم ئیمه و خه لکو هورامانی ئی راستیه زانی و گردما پیوه هه رمانه پهی ئانه ی کرمی که ره سه نایه تی و پاکی و کوردایه تی زمانو هورامی پیسه ویش بازمیوه و زیاتر گه شه کهرو .. تاومی چا ویرشیه و ئیسه ی به رش بارمی و خه لکو هورامانیچ چا بیده نگیه بهر بارمی .. وهختو ویشا گرد ده نگما کهرمی یوو و پیوه داواو مافه کا ئی خه لکیه کهرمی .. هه قو ویمان ئیمه و خه لکو هورامانی جه ئارۆو راگه یاندنی کوردینه پیسه به شه کا ته ری یاگیما دیاره بوو وهختی ته ماشه و ته له فزیۆنو و رۆژنامه و گۆقارو رادیۆکا کهرمی فره به کهمی و ئه گه ر ماوه و یه ک سه عاتی جه هه فتیوه نه ته رخا کر یابوو پهی زمانو هورامی که ئینه فره چانه یه که مه را که خه لکو ئی ناوچه یه گه ره کشا .. ته نانه ت راگه یاندوو ئارۆی به ته مامی بیبه به دوی به شه وه که به شیوه گشتی سۆزانی و دمه تهر بادینی پاشیه یی که زمانو کوردی ته لها ئیدوه به شه با ..

وهختی ئی مه سه لی مینه باس کهرده یی چن بیرو ریوه میانه ئاروه پاشیه یی که گوایا ئارۆ وهختو ئانه یه نیا ئیمه باسیوه بارمینه کایه وه که ته رسیش سه رو ئاسایشی نه ته وه یی بو .. چونکه ئارۆ کیشه و کوردی جه عیرا قه نه هه لایی نه ته مامیان و فره جه مه سه له کا به هه لواسراوه یی مه نه نۆ و یه کلای نه بیه نۆ .. ته رسه و ئانه یی هه ن که زمانو کوردی به ش به ش بو .. به لām ئه گه ر چاره سه رو ئی مه سه لی به شیوه زیره کانه و مه نتقیانه فکرش چه نه کریوه و بهرنامه یه ئاینده یی پهی ئاماده کریو و خه لکانیه پسیۆر هه رمانه ش جه نه که را .. کریو فره و جه کیشه کا چاره سه ر کریا ..

تاومی پانه ی دهس په نه کهرمی که زمانو هورامی هه رنه بو جه ناوچه و هورامانینه کارش په نه کریو ته له فزیون و رادیو و گۆقارو رۆژنامه کا هه رمانه ش په نه که را , تاوا پا زمانه چه نی خه لکی قسی که را و هه ولئ ئانه با که ئی زمانه گه شه کهرو به شیوی دروست ته رو خاسته ر بیوه کایه وه ... کریو دماو ئانه ی باس و هه نگاوی ته ر کهرمی باس و زمانو یه کگرتوی کهرمی ئازمانه ی که تائیتستا سه رش ریک مه گنمی و مه زانی چه نی هه رمانه ش پهی کهرمی چونکه ئیمه پیسه کوردی یه کترما په نه قبول نیا و مه تاومی گوش پهی یه کتری گیری .. تائیسه مه تاومی گله یی و گازه نده کاما پاشیه یی یاونمی که سودشا جه نه وه رگریو , تا ئارۆ شیوه و قه ناعه ت به یه کترما نه یواوان ئا ئاسته تاومی کاریه گه ر بیمی ...

به لām به براو من سه ره تا و کیشه که ی گیلوه پهی ئانه ی که ده سه لاتی سیاسی پشتگیری ئا هانگاوا مه کهرو و جه راو ده زگا په یوه ندی داره کاوه هه رمانه پهی ئی مه سه لی مه کریو .. په وچی گرنگا ئیمه جه لایه نو و یماوه هه رمانه پهی ئی ئامانجا بنیه می و گردما پیوه به یه ک براوه کهرمیش بهرنامه و کار کهرده یی

Hawraman Journal

Hawraman

Number 10, 2008

نامه‌ی کۆمه‌لیک کوردی دڤۆز

بۆ پاراستنی یه‌کبوونی نه‌ته‌وايه‌تی گه‌لی کورد

بۆ: -

به‌ریز سه‌رۆکی هه‌رێمی کوردستان!

به‌ریز سه‌رۆکی پارله‌مان!

هه‌موو پارتیه‌کانی کوردستان!

هه‌موو میدیاکانی کوردستان!

هه‌موو کورد په‌روه‌ریکی دڤۆز!

ئێمه ، گه‌لی کورد، سه‌ه‌ره‌ی جیاواری شیوه‌زار و دابرا‌ی جوگرافیه‌وه و به‌ هۆی باری سروشتی و داگیرکردنه‌وه، نه‌ باکووره‌وه تا باشوور، نه‌ رۆژه‌ه‌لاته‌وه تا کو رۆژئاوا به‌ کوردستانی ده‌زانی و هه‌مان گێردانی نه‌ته‌وايه‌تیمان بۆیان هه‌یه و شیوه‌زاره‌کانیان به‌ گه‌نجینه‌یه‌کی نه‌ته‌وايه‌تی کورد ده‌زانی.

له‌ به‌ر تیشکی نه‌و بۆچونه‌ی سه‌روه‌وه که کوردستان یه‌ک خاک و یه‌ک نه‌ته‌وه‌یه، سه‌ریاری ڕه‌نگه‌ جیاوازمان له‌ په‌یچین و فرکه‌لتوریدا، داوا له‌ پارله‌مانی باشووری کوردستان و هیزه کوردپه‌روه‌رمان ده‌که‌ین، که به‌ دیمانه و بۆچونیکێ زانستیه‌وه بپه‌وه‌ ده‌زانێ و ئاسۆی یه‌کبوونی گه‌له‌که‌مان بپه‌ریزن.

ئێمه پیمان وایه ئه‌رکی نه‌کادیمیایه‌کی زمانه‌وانی بیلایه‌نه که به‌ دیمانه‌یه‌کی زانستیه‌وه بپه‌وه‌ ده‌زانێ شیوه‌زاره‌کان و وه‌کو مافیکی په‌وای ناخفتن و نوسین بۆ نه‌و فره‌ناوچانه‌ی که پێی ده‌دوین، بپه‌وه‌ ده‌زانێ. هه‌روه‌ها په‌چاوی باری سۆسیۆسایکۆلۆژی، ئابوری، جوگرافی، فره‌هه‌نگی و لایه‌نه جیاوازمان دی کۆمه‌لیکی کوردی بکات، پێش نه‌وه‌ی هه‌نگاوێک له‌و جوهره، له‌پێی سه‌پاندنی شیوه‌زارێک بده‌ری و وه‌کو زمانێ ستاندارت که بپه‌وه‌ ده‌زانێ فۆنکشنه‌وه‌ی دابه‌شبوونی گه‌لی کورد به‌ چه‌ند یه‌که‌یه‌کی دژی به‌یک و بپه‌وه‌ ده‌زانێ هۆی دابرا‌ن و لاوازیبوونی ناسنامه و هه‌ستی نه‌ته‌وايه‌تی.

ئێمه داوا ده‌که‌ین:

ڕه‌نگه‌ نه‌دریته‌ هێچ شیوه‌زارێکی کوردی نه‌ باشووری کوردستان له‌ ژێر هه‌ریانویکدا بپه‌وه‌ ده‌زانێ

مافی دانیشتوانی ده‌قه‌ره‌کانی کوردستان له‌ هه‌نێژاردن و خۆبێدنی شیوه‌زاره‌کانی خۆیان

بایه‌خ پێدانیکی یه‌کسان به‌ هه‌موو شیوه‌زاره‌کانی کوردی و ڕه‌نگه‌ نه‌گرتن له‌ گه‌شه سه‌ندیان، بۆ نه‌وه‌وه له‌ باری که‌ناکه‌کانی میدیا، ته‌له‌فزیۆن و رادیۆ

کۆتایی پێهینانی سانسۆر له‌سه‌ر شیوه‌زاره‌کان زمانێ کوردی له‌وانه هه‌ورامی، بادینی، نو‌ری، فه‌یلی..هتد

ناشناکردنی شیوه‌زاره‌کان به‌ یه‌کتر بۆ نزیکترده‌نه‌وه و دۆزینه‌وه‌ی خانی هاویه‌ش بۆ دواڕۆژی زمانیکێ کوردی ستاندارد.

به‌نی بۆ یه‌کبوونی نه‌ته‌وايه‌تی

بژی کورد و کوردسان

BY ASO BYAREIY

SWEDEN

www.hawramannet.tk

[Email: assobyari@yahoo.com](mailto:assobyari@yahoo.com)

